

DOPAD STÁRNUTÍ POPULACE OPAVSKA NA BUDOUCÍ POTŘEBU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V REGIONU

IMPACT OF THE POPULATION AGEING ON THE FUTURE NEED FOR SOCIAL SERVICES IN THE OPAVA REGION

Filip Hon¹

Abstrakt

Cílem příspěvku je pomoci s efektivním budoucím plánováním rozvoje sociálních služeb v regionu Opava. Tohoto cíle je dosaženo výpočtem demografické projekce budoucího složení populace. Díky ní je možné odhadnout počet osob do roku 2050 a na jeho základě také odhadnout počet příjemců příspěvku na péči. Projekce je zpracována pro obec s rozšířenou působností Opavy a pro město Opava. Projekce počtu příjemců příspěvků na péči byla následně vypočítána ve dvou scénářích, statickém a dynamickém.

Výsledky ukazují, že je možné na Opavsku do budoucna očekávat rychlý nárůst počtu lidí v nejvyšších věkových skupinách a tím pádem samozřejmě i rostoucí počet příjemců příspěvků na péči. Zároveň je možné očekávat, že nejvíce vzroste počet lidí v nejvyšších stupních závislosti.

Klíčová slova

sociální služby, projekce, stárnutí populace

Abstract

The aim of the paper is to help with effective future planning of the development of social services in the Opava region. This goal is achieved by calculating a demographic forecast of the future composition of the population. Thanks to this forecast, it is possible to estimate the number of people until 2050 and, based on this calculated number of people, also to estimate the number of care allowance recipients. The projection is made for the municipality with extended powers of Opava and for the city of Opava. The projection of the number of care allowance recipients is then calculated in two

¹ Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky, Katedra demografie

scenarios, static and dynamic.

The results show that it is possible to expect a rapid increase in the number of people in the highest age groups and thus, of course, an increasing number of care allowance recipients. At the same time, it is possible to expect that the number of people in the highest degrees of dependence will increase the most.

Keywords

social service, projection, population ageing

ÚVOD

Cílem příspěvku je pomoci k efektivnímu budoucímu plánování rozvoje sociálních služeb na Opavsku, a to konkrétně prostřednictvím vyhotovení aktuální demografické projekce stárnutí populace v SO ORP Opava a ve městě Opava. Demografické projekce umožňují odhadnout počet lidí s rozlišením dle věku a pohlaví do libovolně vzdálené budoucnosti, i když s rostoucím horizontem projekce její přesnost v letech nejvíce vzdálených od současnosti pochopitelně zpravidla klesá (Roubíček, 1997).

Primární pohled je zaměřen na projekci osob starších šedesáti let věku, vzhledem k tomu, že míra závislosti je většinou podstatně vyšší právě u lidí ve vysokém věku (Průša, 2018). Na základě tohoto kalkulovaného počtu osob, je následně možné odhadnout také počet příjemců příspěvku na péči na Opavsku.

Podobná kvantifikace počtu osob samozřejmě pomůže s plánováním potřebné kapacity v zařízeních sociálních služeb v regionu a v návaznosti na to také pomůže s plánováním veřejných rozpočtů týkajících se financování sociálních služeb v regionu. Podobné demografické kvantifikaci v České republice bohužel není věnována téměř žádná pozornost (Průša, 2017).

Příspěvek je rozdělen na dvě části, v první je stručně popsána metodika výpočtu demografické skeletové projekce využité pro účely článku a ve druhé jsou již výsledky projekcí provedených do roku 2050 za město Opava a SO ORP Opava.

Metodologie výpočtu

Výpočet je proveden v demografii velice častou kohortně-komponentní metodou, která spočívá v soustavném a postupném posouvání obyvatelstva do vyššího věku s každým dalším krokem projekce (Langhamrová a Šimpach, 2013), k tomu je potřeba znát předpokládaný řád vymírání a rození dětí v budoucnosti, lze například předpokládat jeho konstantní vývoj, nicméně přesnější je zohlednit názor předních odborníků na tyto

procesy a na jeho základě tento vývoj korigovat. Z toho důvodu je řád vymírání i plození v tomto příspěvku převzatý z oficiální projekce Českého statistického úřadu, jak bude dále popsáno.

Po kalkulaci předpokládaného počtu lidí v jednotlivých věkově-pohlavních skupinách je možné aplikovat na tyto zjištění podíl příjemců příspěvku na péči za účelem odhadu budoucího počtu příjemců tohoto příspěvku. Tento typ projekce, kdy na odhad demografického vývoje aplikujeme patřičné koeficienty, se v demografii nazývá skeletová projekce (Koschin, 2005).

Ještě je třeba pro korektnost uvést, že s ohledem na existenci mužské nadúmrtnosti je nezbytné demografickou část projekce provádět odděleně pro muže i pro ženy (Roubíček, 1997). Tato skutečnost ve vzorcovém zápisu metody výpočtu není z důvodu zachování přehlednosti nijak značena. Tento postup je navíc vhodný s ohledem na rozdíl podílů příjemců příspěvku na péči dle pohlaví, který bude vidět dále.

Po odhadu demografické části projekce běžnou kohortně-komponentní metodou je třeba přejít na projekci příjemců sociálních dávek ve formě příspěvku na péči pomocí již zmíněné skeletové projekce. Odhadnutý počet obyvatel v každém věku je teď potřeba vynásobit příslušným koeficientem ve formě podílu příjemců příspěvku na péči v dané věkově-pohlavní skupině.

První scénář projekce počtu příjemců je možné definovat po aplikaci podílu příjemců sociálních služeb na celkovém počtu osob v každém roce projekce, ve vzorcovém vyjádření lze zapsat jako,

$$S_{t+h,x+h}^{\text{příjemci,statický}} = S_{t+h,x+h} * Z_{t,x},$$

kde $S_{t+h,x+h}^{\text{příjemci,statický}}$ je počet příjemců sociálních služeb ve věku a čase vzdáleném h od času a věku x , který je co nejjednodušeji řečeno věkem dosaženým v roce, za který jsou poslední aktuálně dostupné údaje. $S_{t+h,x+h}$ je stav všech obyvatel ve věku a čase vzdáleném h od času a věku x a $z_{t,x}$ je podíl příjemců sociálních služeb na celkovém počtu osob v čase t a roce x .

Podíl příjemců sociálních služeb je možné také jednoduše dynamizovat a zohlednit tak změnu v posledních letech.

$$S_{t+h,x+h}^{\text{příjemci,dynamický}} = S_{t+h,x+h} * \left(z_{t,x} + \frac{z_{t,x} - z_{t-c,x}}{c} * v \right),$$

kde $S_{t+h,x+h}^{\text{příjemci,dynamický}}$ je počet příjemců sociálních služeb ve věku a čase vzdáleném h od času a věku x . $S_{t+h,x+h}$ je pochopitelně stav všech obyvatel ve věku a čase vzdáleném h od času a věku x . Dále je ve vzorci $z_{t,x}$ stejně jako minule symbolem pro podíl příjemců sociálních služeb na celkovém počtu osob v čase t a roce x . Ve zlomku potom $z_{t-c,x}$ značí podíl příjemců sociálních služeb v čase o c let předcházejícím času t , opět ve věku x . Ve jmenovateli uvedené znaménko c je počet hodnot mezi časem t a tím se kterým je srovnáván, je tedy roven počtu hodnot v intervalu $t-c$ až t včetně. A jako poslední je v , které značí počet let od posledních reálných dostupných dat. Tímto nebo

podobným způsobem je možné provést požadovanou skeletovou projekci (Průša, 2015; Průša, 2017, Průša, 2018).

S ohledem na skutečnost, že v České republice jsou definovány čtyři stupně závislostí, přičemž zájem o jednotlivé stupně závislosti a tedy i podíl lidí v nich se v čase poměrně výrazně mění i v dlouhodobém horizontu (VÚPSV, 2013), je podrobnější výsledky možné získat při provedení více projekcí. Jinak řečeno, je provedena projekce samostatně pro každý stupeň závislosti a díky tomu je možné uvažovat o budoucím rozdělení příjemců dle velikosti závislosti. Což je samozřejmě vhodné s ohledem na to, že v každém stupni závislosti je jiná výše finančního příspěvku, kterou je třeba z veřejného rozpočtu poskytnout i jiná poptávka po kapacitách v zařízeních sociálních služeb (Horecký, 2012). Opět tato skutečnost již není ve výše uvedených vzorcích pro přehlednost dále značena.

Projekce věkového složení obyvatelstva a počtu příjemců příspěvku na péči

Následující oddíl je již věnován přímo výsledkům projekcí. A to jak za SO ORP Opava, tak za město Opava, demografickým projekcím a v návaznosti na ní skeletové projekci počtu příjemců příspěvku na péči v obou scénářích.

Horizontem projekce byl zvolen rok 2050, tak aby bylo možné naznačit i dlouhodobý výhled. Jako poslední aktuální věkové složení je jak v případě města Opava, tak v případě SO ORP Opava využita věková struktura podle pohlaví a jednotek věku k 31. 12. 2019. Změna v úrovni demografických procesů vstupujících do kohortně-komponentní metody je stanovena na stejné úrovni jako v publikaci odborníků Českého statistického úřadu, kteří se zaměřují na projekce s názvem „Projekce obyvatelstva České republiky – 2018–2100“ (ČSÚ, 2018), s ohledem na projekci malého územního celku s těžko odhadnutelnou úrovní budoucí migrace, byla použita varianta bez migrace. Vliv současně v době psaní tohoto článku probíhající epidemie koronaviru, není uvažován z důvodu aktuálně nedostatečného množství relevantních údajů, na základě, kterých by bylo možné uvažovat nad konkrétní změnou ve vývoji úmrtnosti, či plodnosti.

Stručně řečeno je v této publikaci počítáno s budoucím poklesem úmrtnosti a prodlužováním střední délky života a současně s drobným zlepšením úrovně plodnosti (ČSÚ, 2018).

Projekce počtu příjemců příspěvku na péči je vyhotovena ve dvou scénářích s tím, že k výpočtu byly využity údaje MPSV o počtu příjemců příspěvku na péči s rozlišením dle věkových skupin, pohlaví a regionu k prosinci 2019 a v případě dynamického scénáře také k prosinci 2014, tak aby scénář reflektoval změnu v posledních pěti letech. Pro výpočet skeletové projekce u města Opava je využit podíl příjemců příspěvku na péči v SO ORP Opava vzhledem k dostatečné velikosti vzorku, která brání případným zkreslením a také s ohledem na podrobnost dat publikovaných MPSV.

Tab. 1 Podíl příjemců příspěvku na péči v SO ORP Opava na celkovém počtu osob v dané věkové skupině, muži 2019 (v %)

Věk	Bez rozlišení stupně závislosti	I. stupeň závislosti	II. stupeň závislosti	III. stupeň závislosti	IV. stupeň závislosti
0-17	1,5	0,4	0,4	0,4	0,3
18-59	1,8	0,4	0,5	0,4	0,5
60-64	3,9	1,1	1,1	1,0	0,6
65-69	5,0	1,3	1,5	1,2	0,9
70-74	6,4	1,3	1,6	2,2	1,3
75-79	11,8	2,1	3,3	3,3	3,0
80-84	16,5	3,0	4,4	5,9	3,2
85-89	36,5	6,4	14,0	9,1	6,9
90+	53,8	10,3	9,7	20,0	13,8

*Zdroj: MPSV, ČSÚ, vlastní zpracování***Tab. 2 Podíl příjemců příspěvku na péči v SO ORP Opava na celkovém počtu osob v dané věkové skupině, ženy 2019 (v %)**

Věk	Bez rozlišení stupně závislosti	I. stupeň závislosti	II. stupeň závislosti	III. stupeň závislosti	IV. stupeň závislosti
0-17	0,9	0,4	0,2	0,2	0,2
18-59	1,1	0,2	0,3	0,3	0,3
60-64	2,4	0,5	0,7	0,5	0,6
65-69	3,7	1,0	1,1	1,0	0,7
70-74	5,0	1,5	1,2	1,5	0,9
75-79	12,3	3,9	3,2	3,3	1,9
80-84	27,8	8,4	7,3	6,6	5,5
85-89	52,2	10,8	15,1	14,8	11,5
90+	82,2	9,9	19,6	26,4	26,2

Zdroj: MPSV, ČSÚ, vlastní zpracování

Na základě tabulek 1 a 2, kde je uveden podíl příjemců s rozlišením dle věku, pohlaví a stupně závislosti, je možné komentovat několik zajímavých skutečností. V SO ORP Opava je vidět, že zde je nejvíce příjemců příspěvku na péči u osob ve vyšších věkových skupinách. V případě, kdy není rozlišován stupeň závislosti, je možné vidět nárůst podílů

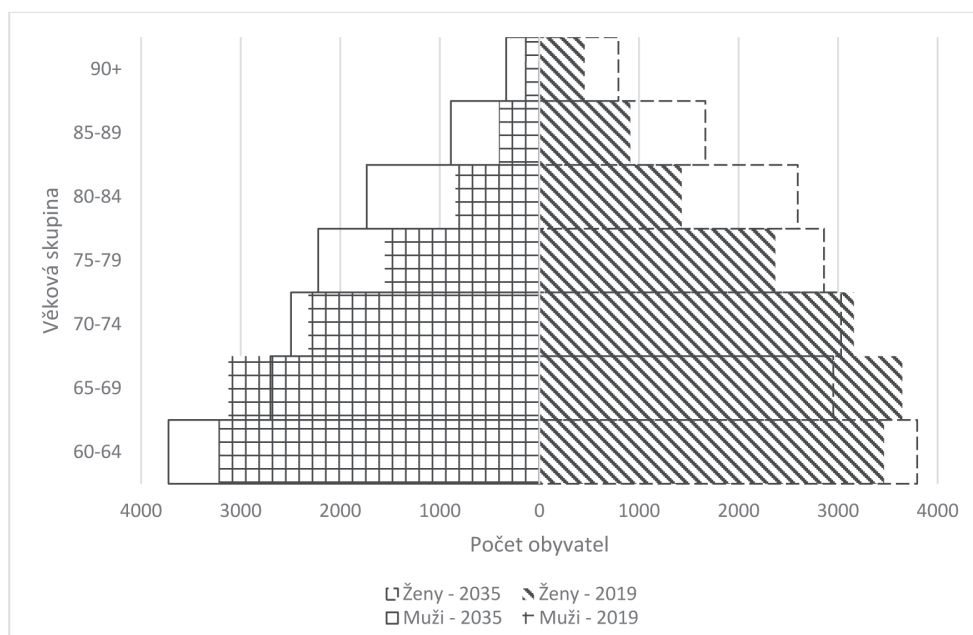
zejména po dosažení 75 let věku. Ještě podstatně vyšších podílů pak dosahují lidé po 85 letech věku.

Také je patrné, že podstatně častěji pobírají příspěvek na péči ženy oproti mužům. A to zejména u osob osmdesátiletých a starších, kde například je možné komentovat, že po 90 letech věku má příspěvek na péči bez rozlišování stupně závislosti zhruba polovina mužů oproti více, než osmdesáti procentům žen.

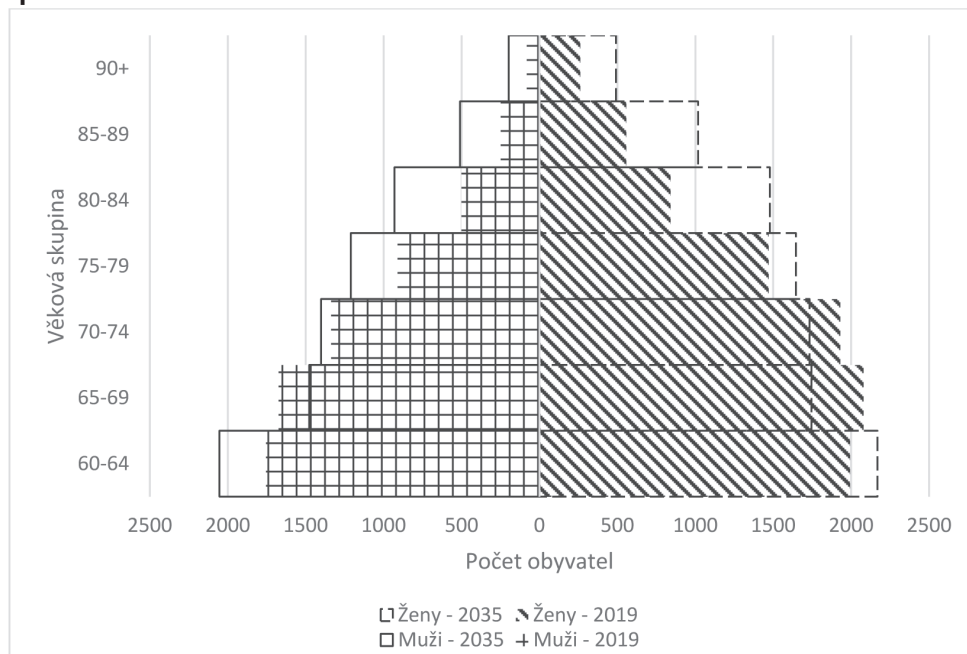
Ekvivalentně také platí, že čím vyšší věk, tím více lidí ve vyšších stupních závislosti. O nižší stupně závislosti, jejichž efektivita je často řešena (Horecký a Průša, 2020), není ani na Opavsku velký zájem. Kolem 90 let věku začne být podstatně více lidí ve třetím a čtvrtém stupni závislosti, tedy ve stupních vyhrazených pro lidi s nejvyšší úrovní závislosti. Opět i zde platí, že vyšší podíly je možné sledovat u ženské části populace.

Při analýze údajů za celou Českou republiku by bylo možné komentovat, že řada skutečností zde uvedených platí nejen pro Opavský region, ale obecně (Hon a kol., 2020).

Graf 1 Věkově-pohlavní struktura 60letých a starších v roce 2019 a 2035 v SO ORP Opava

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf 2 Věkově-pohlavní struktura 60letých a starších v roce 2019 a 2035 v městě Opava

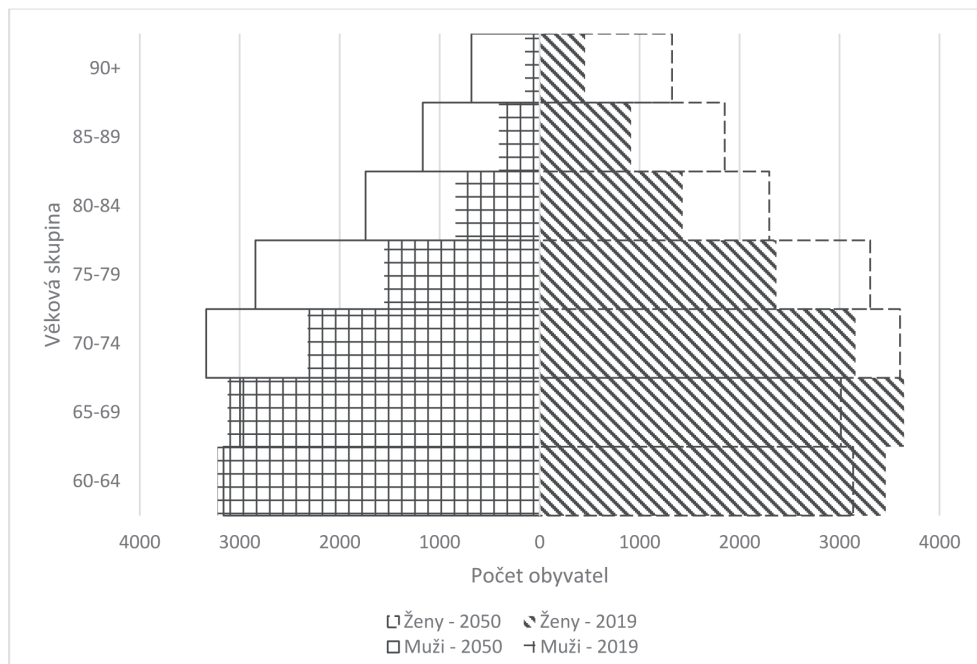
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Při pohledu na grafy 1 a 2 je možné komentovat, že se dá do roku 2035 očekávat celkový růst počtu lidí v nejvyšších věkových skupinách, jak v případě SO ORP Ostrava, tak v případě města.

Například by měl být ve věkové skupině mezi 80 a 84 lety věku počet lidí zhruba dvojnásobný. V případě ORP to například dělá místo dvou tisíc, čtyři tisíce lidí v této věkové skupině. Podobná je situace i u věkových skupin kolem 90 let věku. Přičemž, jak bylo vidět výše, právě o lidech po dosažení 80 let je možné říci, že se nejčastěji stávají příjemci příspěvku na péči. S ohledem na to, že jsou na grafu uvedena absolutní čísla, jsou tyto skutečnosti ovlivněny i silnou generací narozených po druhé světové válce (Šubrtová, 2006), nicméně hlavní příčinu takto rapidního nárůstu počtu lidí v nejvyšším věku je možné spatřovat hlavně ve zlepšování úmrtnostních poměrů.

Naopak slabší generace konce padesátých a začátku šedesátých let (Šubrtová, 2006) znamená menší počet lidí mezi 65 a 69 lety v roce 2035. Nadále platí, že mezi nejstaršími obyvateli Opavska by měly převažovat osoby ženského pohlaví.

Graf 3 Věkově-pohlavní struktura 60letých a starších v roce 2019 a 2050 v SO ORP Opava

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Grafy 3 a 4 se věnují projekci do roku 2050 na obou zkoumaných územích. Je vidět, že skutečnosti řečené u roku 2035 se nadále prohlubují a počet starých lidí po dosažení 70 let věku bez výjimky roste, a to u obou pohlaví.

Bylo by bezpředmětné popisovat konkrétní zvýšení ve všech jednotlivých skupinách, které je dobře viditelné na uvedených grafech. Je však vhodné upozornit na několik zajímavých skutečností, jako je několikanásobný růst počtu lidí po dosažení 90 let věku nebo vyšší nárůst u mužů kolem 70 let věku související s předpokládanou rychleji rostoucí střední délkou života u mužské části populace (ČSÚ, 2018).

Tab. 3 Absolutní a relativní změny ve složení populace SO ORP Opava do roku 2050

rok	počet obyvatel celkem	z toho ve věku			podíl osob (v %) ve věku		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
		let			let na celkovém počtu obyvatel		
2019	100 967	15 793	64 814	20 360	15,64	64,19	20,17
2025	100 424	14 987	63 109	22 328	14,92	62,84	22,23
2030	99 174	14 392	61 136	23 646	14,51	61,65	23,84
2035	97 433	13 411	59 749	24 273	13,76	61,32	24,91
2040	95 514	12 865	56 552	26 097	13,47	59,21	27,32
2045	93 476	12 818	52 805	27 853	13,71	56,49	29,80
2050	91 378	12 846	50 367	28 165	14,06	55,12	30,82
2035/2019	96,50	84,92	92,19	119,22	.	.	.
2050/2035	93,79	95,79	84,30	116,03	.	.	.
2050/2019	90,50	81,34	77,71	138,33	.	.	.

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tab. 4 Absolutní a relativní změny ve složení populace města Opava do roku 2050

rok	počet obyvatel celkem	z toho ve věku			podíl osob (v %) ve věku		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
		let			let na celkovém počtu obyvatel		
2019	56 450	8 447	36 107	11 896	14,96	63,96	21,07
2025	56 028	8 101	35 044	12 883	14,46	62,55	22,99
2030	55 177	7 894	33 740	13 543	14,31	61,15	24,54
2035	54 022	7 403	32 778	13 840	13,70	60,68	25,62
2040	52 774	7 001	30 984	14 788	13,27	58,71	28,02
2045	51 490	6 907	29 055	15 528	13,41	56,43	30,16
2050	50 216	6 914	27 663	15 639	13,77	55,09	31,14
2035/2019	95,70	87,65	90,78	116,35	.	.	.
2050/2035	92,96	93,39	84,40	113,00	.	.	.
2050/2019	88,96	81,85	76,62	131,46	.	.	.

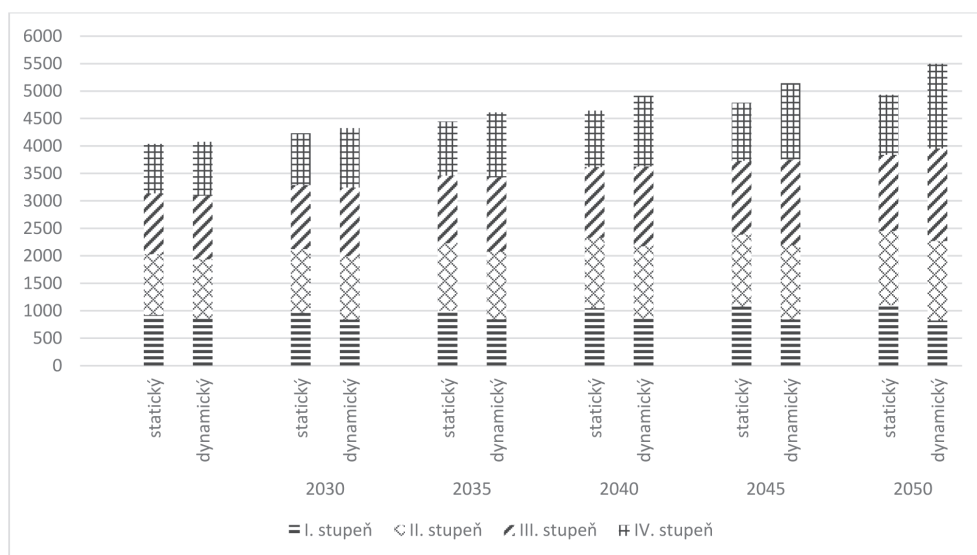
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Jako poslední z výsledků demografické části projekce jsou zde uvedeny tabulky 3 a 4, které ukazují relativně vyjádřenou odhadovanou změnu počtu obyvatel. Byly zvoleny intervaly obyvatel 15 až 64letých, jako osoby, které většinou patří mezi produktivní složku populace a dva intervaly pro osoby mladší, respektive starší. Tyto intervaly vychází z myšlenky na bázi členění, které se někdy v demografii označuje jako ekonomické generace (Langhamrová a Šimpach, 2013).

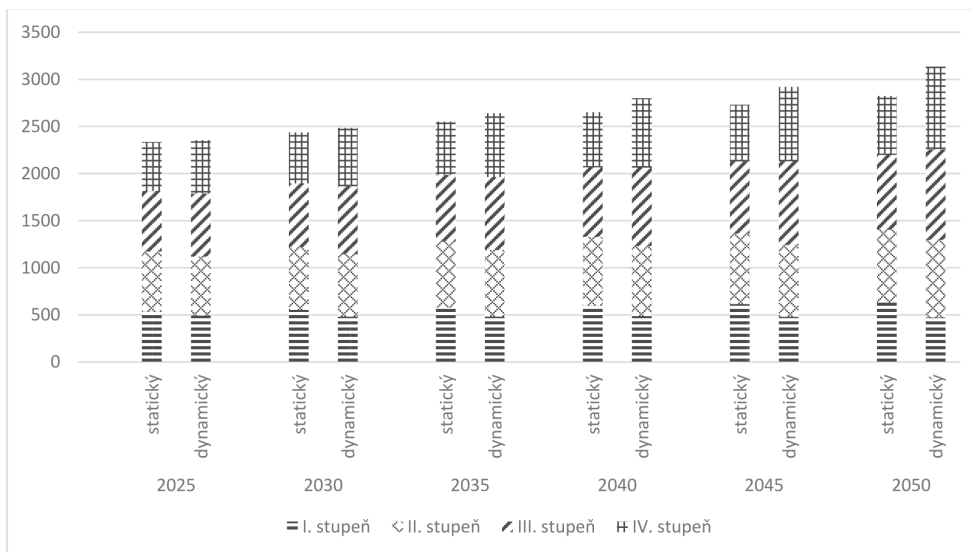
Je patrné, že by na Opavsku v budoucnu měl růst relativní podíl lidí starších 65 let. Na posledních aktuálně zjistitelných datech tento podíl dělá zhruba dvacet procent populace, zatímco v roce 2050 to může být o deset procentních bodů více. Je také možné konstatovat, že dětská část populace, tedy lidé do 15 let by měla dosahovat zhruba o dva procentní body méně než nyní. Většina z nárůstu podílu osob v nejvyšším věku je však kompenzována z podílu osob v produktivním věku mezi 15 až 64 lety. Tyto skutečnosti platí jak pro Opavu jako město, tak pro SO ORP Opava, mezi sledovanými územími není ani zde zásadní rozdíl.

Na celkovém počtu obyvatel je vidět postupné vymírání Opavska, do roku 2050 by zde mělo žít pouze devadesát procent dnešního počtu. Ještě o něco intenzivnější je tento pokles u Opavy jako města. I zde je vidět, že bude růst pouze podíl lidí starších 65 let v obou zkoumaných regionech, a to zhruba o třicet až čtyřicet procent, to v absolutním vyjádření znamená u SO ORP Opava zhruba osm tisíc starých lidí navíc a u města zhruba o čtyři tisíce. Počet dětí do 15 let by měl klesat zejména do roku 2040 a pak již zůstat konstantní, Počet lidí ve středním věkovém intervalu intenzivně klesá skrz celé sledované období u obou území.

Graf 5 Projekce počtu příjemců příspěvku na péči s rozlišením dle stupně závislosti v SO ORP Opava – statický a dynamický scénář

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf 6 Projekce počtu příjemců příspěvku na péči s rozlišením dle stupně závislosti v městě Opava – statický a dynamický scénář

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Grafy 5 a 6 se již věnují sociálním službám, jedná se tedy o výsledky skeletové projekce, která navazuje na projekci demografickou způsobem, který byl uveden v oddíle věnujícím se metodologii.

Jak v případě SO ORP Opava, tak v případě města, je možné komentovat, že se dá očekávat bez ohledu na scénář až do roku 2050 neustále rostoucí počet příjemců sociálních služeb. Ani z důvodu slabších generací například v šedesátých letech, o kterých již byla řeč, tento trend není porušen.

Obecně platí, že o něco vyšší počet příjemců sociálních služeb je možné očekávat na základě dynamického scénáře. U dynamického scénáře je také vidět tendence k přibývání příjemců ve vysokých stupních závislosti. Naopak počet příjemců v prvním stupni, by vzhledem k snižujícímu se zájmu o něj v posledních pěti letech, měl do budoucna teoreticky klesat.

ZÁVĚR

Navzdory tomu, že počet obyvatel na Opavsku bude v blízké budoucnosti rychle klesat, lze očekávat zvýšené nároky na kapacity sociálních služeb a jejich financování.

Výsledky ukazují, že je možné očekávat rychlý nárůst počtu lidí v nejvyšších věkových skupinách. S ohledem na demonstrovanou skutečnost, že nejvíce lidí pobírá příspěvek na péči právě ve vysokém věku, je tím pádem samozřejmě možné očekávat i zvyšující se počet příjemců příspěvku na péči.

Současně je možné očekávat, že nejvíce lidí bude přibývat v nejvyšších stupních závislosti s ohledem na obecně nízký zájem o první stupeň závislosti a rostoucí počet 90letých a starších v regionu.

Za pomoci zde popsaného a aplikovaného metodologického postupu lze jednoduše kalkulovat odhad budoucí potřeby sociálních služeb, podobné kvantifikace je v České republice i v jejích regionech zásadní nedostatek, což se samozřejmě odráží na efektivitě plánování sociálních služeb. Je třeba nicméně dodat, že každá demografická projekce s výhledem dále do budoucna většinou ztrácí něco ze své přesnosti a je nezbytné podobné projekce neustále aktualizovat, ideálně pak v samostatných rozsáhlých studiích i se zahrnutím specifických faktorů jednotlivých municipalit.

Poděkování:

Příspěvek vznikl za podpory Grantové agentury České republiky v rámci projektu „Ekonomika úspěšného stárnutí“ GAČR 19-03984S.

Literatura

ČSÚ. 2018. *Projekce obyvatelstva České republiky 2018–2100*. [online]. [cit. 2. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-2018-2100>

HON, F.; PRŮŠA, L. a BAREŠ, P. *Mezinárodní komparace rozsahu a struktury příjemců příspěvku na péči a podmínek pro jeho přiznání v ČR, na Slovensku, v Německu a v Rakousku*. Praha: 2020. VÚPSV, v. v. i.

HORECKÝ, J. a PRŮŠA, L. Jsou zdroje v sociálních službách optimálně využity? *Sociální služby*, 2020, roč. 22, č. 10. ISSN 1803-7348.

HORECKÝ, J. Návrhy změny výplaty příspěvku na péči – podněty k odborné diskusi. *FÓRUM sociální politiky*, 2012, roč. 6, č. 6. ISSN 1802-5854.

KOSCHIN, F. *Kapitoly z ekonomické demografie*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0959-8.

LANGHAMROVÁ, J. a ŠIMPACH, O. *Základy demografie: (materiály ke cvičením)*. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1956-2.

PRŮŠA, L. Důsledky stárnutí populace na potřebu služeb sociální péče do roku 2030. *Demografie, revue pro výzkum populačního vývoje*, 2015, roč. 57, č. 3. ISSN 0011-8265.

PRŮŠA, L. Nový odhad vývoje počtu příjemců příspěvku na péči. In: *Reprodukce lidského kapitálu – vzájemné vazby a souvislosti*. Praha: VŠE, 2017.

PRŮŠA, L. Nová projekce vývoje počtu příjemců příspěvku na péči v ČR do roku 2030. *Demografie, revue pro výzkum populačního vývoje*, 2018, roč. 60, č. 1. ISSN 0011-8265.

ROUBÍČEK, V. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-43-4.

ŠUBRTOVÁ, A. *Dějiny populačního myšlení v českých zemích*. Praha: Česká demografická společnost, 2006. ISBN:80-239-8369-5.

VÚPSV. *Příspěvek na péči – analýza dostupných datových zdrojů*. [online], 2013, [cit. 1. 2. 2020]. Dostupné z: http://podporaprocesu.cz/wp-content/uploads/2013/02/prispevek_pece.pdf

SUMMARY

Despite the fact that the population of the Opava region will decline rapidly in the near future, increased demands on the capacity of social services and their financing can be expected in the region.

The results show that a rapid increase in the number of people in the highest age groups can be expected. Given the demonstrated fact that most people receive care allowance at a higher ages, it is therefore possible to expect, of course, an increasing number of care allowance recipients.

At the same time, most recipients can be expected to increase in the highest levels of addiction, given the generally low interest in first degree of dependence and the growing number of people aged 90 and older in the region.

With the help of the methodological procedure described and applied here, it is possible to easily calculate an estimate of the future need for social services. Similar quantification is very rarely performed in the Czech Republic and its regions, which of course reflects on the effectiveness of social services planning. It should be added, however, that each demographic projection with a view to the distant future usually loses some of its accuracy and it is necessary to constantly update similar projections, ideally in separate large-scale studies that include a socio-demographic analysis of specific factors of individual municipalities.

Kontakt

Ing. Filip Hon

Fakulta informatiky a statistiky, Vysoká škola ekonomická v Praze

Katedra demografie

Nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3 – Žižkov, Česká republika

xhonf01@vse.cz